

Ottende Aargang.

№. 73.

Fredag d. 11 April
1834.

Udgiven af A. P. Liunge.

Trykt i det Poppiske Officin.

Dette Blad forsendes, ifølge Kongelig allernaadigst Tilladelse, med Posten, saavel i Danmark, som i Hertugdømmerne.

Et Par foreløbige Ord
mod Professor Heibergs og Cancelliesecretair
Ussings Angreb paa den "frie Presse."
(See Glyveposten No. 14, 15 og 16 samt Kjøbenhavns-
posten No. 59 til 68).

"Gi saa han vandt sin Ere, han,
Den ædle Skald, hvis Tab hvert ædelt Hjerte saarer,"
(Rahbek til P. A. Heiberg 1799).
(Slutning).

Hr. Professor Heiberg argumenterer dernæst fra Rescriptet af 20de October 1773 for at bevise, at den saakaldte Trykkesfrihedsperiode under Christian den 7de reducerer sig til tre istedetfor tredive Aar.

At Pressens Frihed i Narene 1770 til 1799 neppe kan bedommes alene efter de vistnok usfuldkomne og stundom modsigende Rescripter, der i denne Periode emanerede, er temmeligt indlysende. Det er imidlertid bekjendt nok at Enhver, der er nogenlunde bevandret i hin Tids Historie, at Nationens Opsving og Almeenaand dengang var saa mægtig og fremtraadte saa kraftigt, at man, uagtet Ubestemtheden og alle andre vistnok ikke uvesentlige Mængder ved disse Rescripter og uagtet de i hin Periode vistnok stundom brugte, direkte Kabinettsforsøgelser mod enkelte Skribenter, dog, historisk i det Mindste, vel tor kalbe dette Tidstrum Danmarks "frie Presses lykkelige Aar." Man behøver derfor ingenlunde at miskjende, hvormeget f. Ex. Regeringen i det Guldbergiske Ministeriums Tid var den mindre gunstig stemt, end tidligere i Struens Tid eller sildigere, da en Bernstorff og vor nuværende Konge, som

Kronprinds, ved deres personlige Anskuelers Vægt gav denne Frihed en Beskyttelse og en Garantie, som den vel rigtignok hellere burde have hørt i Lovene selv. Men forsaavidt Hr. Professoren specielt har paaberaabt sig Rescriptet af 20de Octbr. 1773, da er det bekjendt nok, at Birkningen af dette for en stor Deel bortfaldt derved, at det forstodes saaledes, som Lovgiveren i Plakaten af 4de Decbr. 1790 selv bemærker, at Presseforseelser, uden Hensyn til deres Grad, aldrig kunde straffes høiere end med den anførte Pengemuldt af 50 til 200 R f . I hin Periode, hvor Afsætningen især af politiske Skrivter var meget betydeligere, end nu, betenkede man sig dersor kun lidet paa, uanset hūnt Forbud, at publicere, hvad man vilde, da man dog antog derved kun at risikere i det Høieste en Pengebode af 200 R f . I det fornævnte Ørstediske Skrift synes dersor ogsaa denne Forsatters Menning om Trykkesfriheden i denne Periode (see Pag. 28) at være den, at man ustraffet kunde publicere, hvad Loven tillod ustraffet at sige; og nuværende Conferentsraad Schlegel ytrer sig (Astræa I. Pag. 458) netop om det af Prof. Heiberg paaberaabte Rescript saaledes: "Man seer, at dette Rescript alene angaaer Ugeblade og dernæst alene fastsætter en Straf for Udgiveren, hvilken ei var næonet i det forhen anførte Rescript af 7de Octbr. 1771, der blot taler om Bogtrykkerne. En kongelig Befaling af 27de November 1773 skal dog have udstrakt dette Rescript til alle Bekjendtgørelsesmaader og til selve Forfatterne, men denne kjender man i Publikum ikke videre til, end at den paaberaabes i tvende Politirets Domme: Morptionaden, affagt den 29de

Epistler No. 45, hvor Molberg selv beretter sit Uheld paa følgende Maade:

"Jag satt och spelte nykter og sur
Drottningens Pälsta i Pälten, G dur;
Rundt kring mig satt förståndiga män,
Den drack et stop, et halftstop drack den.
Men hur det var fatt,
Slog en af min hatt,
En ann' sad' åt mej:
Hvad fan angå dei
Pälens affärer? Pling plingeli plång.
Spela ei Pälsta, men lår dig en gång
Ha tand for tunga. Pling plingeli plång."

"Hör min Mæcenas, hör hvad som sker:
Jag satt så nsjd och drack mit qvarter,
Talte helt högt om Pälens conjunctur,
Beten, god' herrar, sad' jag, och drack ur,
At ingen monarch
I verlden så stark
Formår i sit land
Förbiuda min hand
At på min harpa, Pling plingeli plång,
Och det så länge där finnes en strång,
Spela en Pälsta. Pling plingeli plång." —

Denne Vise burde Pennen have sunget for Hr. Tørgensen; burde tillige have bemerket, at der dog heri Landet gives Mange, som — naar det gælder det Fæstiske — mere helde til Dævids end til Ussings Meninger — see det havde været talt som en sand Ven! — Abstraheret imidlertid fra det Politiske i Bogen og blot seet hen til det Esthetiske, er man af den Formening, at Hr. Tørgensen snarere burde kælt sin Bog en Farce, end et Lyssspil, og idet man velvilligt indrømmer, at der i Stykket findes smægt humoristiske Glimt, mangen bør lese Spøg og flere heldige comiske Situationer, maa man dog tillige tilstaae, at man paa flere Steder savner den Gill, som en mere øvet Forfatter stedse holder i den Haand, der ikke fører Pennen.

— I Aarhus Avis af 5te ds. læses den Beirforudsigelse, at "Danmark og nogle flere Lande i dette Aar ville faae en meget tør Sommer." Den er grundet paa "de Mærker for tilkommende Beirligt, som have holdt Stik i de sidst forlobane 40 Aar." For. fremsætter derhos, for mindre erfarene Kærdyrkere, nogle Bemærkninger med Hensyn til en tør Sommer, og slutter sin Meddelelse med følgende Uttringer: "Flere have, som bekjendt nok, i den senere Tid afgivet sig med Beirforudsigelser, og det var dog maaske muligt, at Erfaringen engang i Tiden kunde lede til et onskeligt Resultat; desaarsag burde heller Ingen, som derved har nærmest sig Maaleet, nogensinde lade sig afferække; men forinden var det vel ikke raadeligt for Nogen at give sig tilkende; dog skal Inds. i det tilfælde Mærkerne fremdeles holde Stik, ikke undlade at nævne sig eller at opgive hine, hvorpaa han grunder Forudsigelsen af Beirliget."

— I det med "Gesellsch." følgende Tillægsblad: "Kunst und Gewerbe", No. 2, Febr. 1834, læses, blandt nogle Kunstoffitter fra Rom, ogsaa Følgende: "Thorvaldsens store Hest til Kong Maximilians equestrische Statue bliver formet; det hertil upassende Atelier tillod ikke Kunstneren aldeles at fuldende Leersformen; Udsærelsen af denne Model foretages derfor i Gips. Af hans Monument for pave Pius VII. seer man nu paa tre lithographerede Bladé de trende Figurer: Paven og de allegoriske Fremstillinger af Styrken og Troen, af hvilke man kan slutte, med hvilken And Kunstneren har løst denne Opgave, og hvorlunde det maa tilregnes en foregaende Aftale, at Romerne herved for første Gang yttre Utilfredshed."

Lids-Anekdoter og -Miscellanea. — Baron v. Buxlen van Nyevelt har i Generalstaternes Session d. 4de dennes leveret en officiel Meddelelse om de hollandske belgiske Anliggenders nærværende Stilling, som "et Bewiis paa den nederlandske Regjerings loyale Fremfærd, der ikke skyer Offentlighed." — Det franske Ministerconseil skal d. 1ste ds. have besluttet, at den ved Hr. de Broglies Udtredelse af Ministeriet ledig blevne Post fordeles ikke skal besættes, hvormod Adm. Rigny interimistisk skulde overtage den udenrigske Portefeuille og Krigsministeren Admiralens hidtil havte Signatur som Marineminister. Som Candidater til Ministerposten nævnes, foruden St. Aulaire og Molé, nu ogsaa Marskalk Gérard, Bassano og Decazes. Foruden Guizot mener man, at ogsaa Humann vil udtræde. — De Deputeredes Kammer har d. 2den ds. antaget, at Loven af 21de April 1832 om fremmede Flygtninge (hvorfed Regjeringen be myndiges til at anvise dem bestemte Opholdssteder i Frankrig, eller og forvise dem fra Landet) skal prælongeres paa 2 Aar. — Statsraadet i Neuenburg er fra præussiske Side blevet befuldmægtiget til at indlede Undrættning med Edsforbundet om at udtræde af samme som Kanton og Kun som Fyrstendomme at forblive i Forhold dertil. — 200 Borgere i Bevæn have sendt det store Raad i Bern en Takaadresse i Anledning af dets Beslutning med Hensyn til de polske Flygtninge. — Nürnberg. Corresp. vil vide, at der ved de i Berlin forte Undersøgelser er opdaget en statsforbryderisk Forbindelse, der gik ud paa "en forferdelig Gjerning." — Don Pedro skal have taget Lord Howards de Walden meget ilde op, at han ved Præsentationsaudienten indfandt sig i Stovler; den franske Gesandt, Baron Mortier, skal have gjort sig skyldig i samme Usommelighed. — Don Carlos har nu begivet sig til Lamego. — I Amerika har man opfundet et Damp-Amphibium, som forener en Dampvogns og en Dampbaads Virksomhed; paa Landjorden gaar det paa 4 Hjul; men naar det kommer til Vand stikker det uden videre i Søen; Bognhjulene hvile og et i Midten anbragt Hjul sætter sig i Bevægelse; Maskinen seer ud som en Alligator.

Færdigt fra Trykkeriet Fredag Aften Kl. 9^½.

For dette Blad tegner man sig heri Staden paa Hjørnet af Adelgaden og Gøtersgaden, No. 8 i Stuen, og i Provindserne paa alle Kongelige Postkontoirer.